

11/38

Peněžní prostředky státu poskytované na záchranu a obnovu kulturních památek

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2011 pod číslem 11/38. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků státu určených na záchranu a obnovu kulturních památek.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2008 až 2010, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna v době od listopadu 2011 do května 2012.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo kultury; statutární město Liberec; statutární město Mladá Boleslav; město Terezín; statutární město Plzeň; město Planá; město Město Touškov; Jihočeský kraj; město Tábor; město Jindřichův Hradec; KRAJINAK, o. s., Český Krumlov; statutární město Hradec Králové; město Chrudim; Národní hřebčín Kladruby nad Labem, státní příspěvková organizace; město Třebíč; město Velké Meziříčí; statutární město Brno; město Mikulov; Ing. Libor Teplý, Skřivanova 337/7, Brno-Ponava.

Námítky, které proti kontrolnímu protokolu podalo Ministerstvo kultury, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách nebylo podáno.

Kolegium NKÚ na svém XV. zasedání, konaném dne 6. srpna 2012,

schválilo usnesením č. 15/XV/2012

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Ministerstvo kultury (dále také „MK“) ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, je mimo jiné ústředním orgánem státní správy pro umění, kulturně výchovnou činnost a kulturní památky. MK poskytuje peněžní prostředky z rozpočtové kapitoly v rámci závazného ukazatele *Záchrana a obnova kulturních památek* také prostřednictvím programů *Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón* (dále také „program Regenerace“) a *Program podpory pro památky UNESCO*¹ (dále také „program UNESCO“).

1 Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu.

Program Regenerace vznikl na základě usnesení vlády ze dne 25. března 1992 č. 209, k *Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón*, a zákona č. 20/1987 Sb.² za účelem záchrany, zachování a zhodnocení památkových hodnot a na podporu oprav objektů, kde dochází k využití pro kulturně výchovnou nebo jinou veřejně prospěšnou činnost. Peněžní prostředky programu mohou být použity pouze na úhradu prací zabezpečujících uchování souhrnné památkové hodnoty kulturní památky. Jediný možný způsob poskytnutí peněžních prostředků na obnovu kulturních památek dle § 16 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. je forma příspěvku na základě rozhodnutí o poskytnutí příspěvku dle vyhlášky č. 66/1988 Sb.³, a to buď:

- přímo, nebo
- prostřednictvím krajského úřadu, nebo
- prostřednictvím obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Podmínky pro příjemce příspěvků jsou vymezeny *Zásadami Ministerstva kultury České republiky pro užití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón* (dále také „Zásady programu Regenerace“) a podmínkami stanovenými v rozhodnutích o poskytnutí příspěvku pro příslušný rok. Závazné finanční podíly byly stanoveny Zásadami programu Regenerace ve výši maximálně 50 % (resp. 70 %⁴) z prostředků programu, minimálně 10 % (resp. 20 %) z rozpočtu města a minimálně 40 % (resp. 10 %) z prostředků vlastníka kulturní památky.

V letech 2008 až 2010 bylo poskytnuto příjemcům podpory v rámci programu Regenerace celkem 410 338 tis. Kč, z toho v roce 2008 celkem 145 727 tis. Kč, v roce 2009 celkem 151 076 tis. Kč a v roce 2010 celkem 113 535 tis. Kč. V kontrolovaném období byly potřeby žadatelů pokryty průměrně z 38,34 % ve vztahu k celkovému počtu akcí a z 11,51 % z hlediska požadovaných částek. Podrobný přehled čerpání peněžních prostředků z programu Regenerace je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Přehled čerpání peněžních prostředků z programu Regenerace v letech 2008 až 2010

Rok	Počet akcí	Potřeby žadatelů (v tis. Kč)	Rozpočet po změnách (v tis. Kč)	Počet podpořených akcí	Čerpání (v tis. Kč)	Index ¹ (v %)	Index ² (v %)
2008	1 739	1 315 000	146 200	674	145 726,70	38,76	11,08
2009	1 582	1 136 000	150 000	618	151 076,00	39,06	13,30
2010	1 497	1 115 000	137 000	555	113 535,32	37,07	10,18
Celkem	4 818	3 566 000	433 200	1 847	410 338,02	38,34	11,51

Zdroj: databáze MK o dotačním programu Regenerace, zpráva o dotačních programech MK v letech 2008 až 2010.

Pozn.: Index¹ – podíl počtu podpořených akcí na celkovém počtu akcí obnovy kulturních památek.

Index² – podíl čerpání ve vztahu k celkovým potřebám žadatelů o dotaci z programu Regenerace.

Program UNESCO byl zahájen v roce 2008 z důvodu plnění povinnosti České republiky (vycházející z *Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví*) zabezpečit označení, ochranu, zachování a prezentaci světového kulturního dědictví

² Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

³ Vyhláška MK č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

nacházejícího se na jejím území. Cílem programu UNESCO je podporovat rozvoj památek zapsaných na *Seznamu světového dědictví UNESCO* nebo památek, u kterých byl podán návrh na zapsání do tohoto seznamu. Podpora v rámci programu UNESCO se poskytuje dle zákona č. 218/2000 Sb.⁴ jako účelově vázaná, nevratná a neinvestiční dotace ze státního rozpočtu na projekty, které naplňují jednu ze stanovených priorit tohoto programu. Podmínky pro příjemce dotací jsou vymezeny *Zásadami pro užití neinvestičních prostředků z rozpočtu Ministerstva kultury stanovených pro program Podpora pro památky UNESCO* (dále také „Zásady programu UNESCO“) a zároveň podmínkami uvedenými v rozhodnutích o poskytnutí dotace na příslušný rok.

V letech 2008 až 2010 bylo čerpáno z programu UNESCO celkem 34 671 tis. Kč, z toho v roce 2008 celkem 17 717 tis. Kč, v roce 2009 celkem 11 000 tis. Kč a v roce 2010 celkem 5 954 tis. Kč. V kontrolovaném období dosáhla úspěšnost předkládaných projektů 61,64 % ve vztahu k celkovému počtu projektů a bylo schváleno 43,06 % z požadovaného objemu potřeb žadatelů. Podrobný přehled čerpání peněžních prostředků z programu UNESCO je uveden v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 – Přehled čerpání peněžních prostředků z programu UNESCO v letech 2008 až 2010

Rok	Počet projektů	Potřeby žadatelů (v tis. Kč)	Rozpočet po změnách (v tis. Kč)	Počet podpořených projektů	Čerpání (v tis. Kč)	Index ¹ (v %)	Index ² (v %)
2008	43	39 264,43	18 000	31	17 716,72	72,09	45,12
2009	57	22 508,24	11 000	33	11 000,00	57,89	48,87
2010	46	18 744,64	6 500	26	5 954,00	56,52	31,76
Celkem	146	80 517,31	35 500	90	34 670,72	61,64	43,06

Zdroj: doklady MK.

Pozn.: Index¹ – podíl počtu podpořených projektů na celkovém počtu projektů evidovaných v programu UNESCO.

Index² – podíl čerpání ve vztahu k celkovým potřebám žadatelů o dotaci z programu UNESCO.

V rámci kontrolní akce bylo u MK prověřeno poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků v rámci programu Regenerace a programu UNESCO. U příjemců podpory bylo prověřeno dodržování účelu dotace, splnění podmínek stanovených poskytovatelem a zároveň dodržování souvisejících právních předpisů. Kontrola byla provedena šesti územními odbory NKÚ, které prověřily celkem 118 projektů u 14 kontrolovaných osob v programu Regenerace o celkové poskytnuté státní podpoře 51 872,45 tis. Kč a celkem sedm projektů u pěti kontrolovaných osob v programu UNESCO o celkové poskytnuté podpoře ve výši 3 019,03 tis. Kč.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

⁴ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

A. Systémové nedostatky v programu Regenerace zjištěné u MK

- V kontrolovaném období poskytovalo MK podporu na obnovu kulturních památek i jinou formou než formou příspěvku dle § 16 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., a to formou dotace na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace s odkazem na § 14 zákona č. 218/2000 Sb. Vzhledem k poskytování podpory na obnovu kulturních památek formou dotace prostřednictvím územních samosprávných celků a vzhledem k neuvedení vlastníka kulturní památky jako konečného příjemce v rozhodnutí o poskytnutí dotace je účel poskytnutí státní podpory stanoven neurčitě a MK má umožněnu pouze částečnou kontrolu dodržení účelu poskytnuté státní podpory.

Ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. umožňuje MK poskytnout příspěvek ze státního rozpočtu na obnovu kulturní památky a zároveň vymezuje způsoby, jakými lze příspěvek poskytnout, lze tak učinit buď přímo, nebo prostřednictvím krajského úřadu, nebo prostřednictvím obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Podmínky poskytování, čerpání a užití státní podpory ve formě příspěvku na obnovu kulturních památek upravuje § 11 až § 15 vyhlášky č. 66/1988 Sb. Výše uvedené právní předpisy vztahující se k obnově kulturních památek uvádějí příspěvek jako jedinou možnou formu podpory obnovy kulturních památek a nezmiňují se o možnosti poskytnutí státní podpory formou dotace.

V kontrolovaném období let 2008 až 2010 byly peněžní prostředky z rozpočtové kapitoly MK poskytovány mimo jiné i na základě rozhodnutí o poskytnutí účelové dotace ze státního rozpočtu územním samosprávným celkům za účelem poskytování příspěvků vlastníkům kulturních památek na obnovu kulturních památek nacházejících se na území příslušné městské památkové rezervace nebo městské památkové zóny. V kontrolovaném období let 2008 až 2010 bylo poskytnuto formou dotace územním samosprávným celkům za účelem poskytnutí prostředků na obnovu kulturních památek celkem 333 400 tis. Kč, což činí 81,25 % z celkové poskytnuté státní podpory v letech 2008 až 2010. Z toho v roce 2008 bylo poskytnuto celkem 114 847 tis. Kč, v roce 2009 celkem 124 723 tis. Kč a v roce 2010 celkem 93 830 tis. Kč.

V kontrolovaném období zároveň územní samosprávné celky poskytovaly příspěvky vlastníkům kulturních památek nejednotnou formou, jako např. město Velké Meziříčí, město Chrudim a město Planá. Územní samosprávné celky řešily poskytnutí příspěvku sobě samým nejenom formou rozhodnutí ve smyslu § 16 zákona č. 20/1987 Sb., ale také smlouvami, v nichž byl územní samosprávný celek jediným účastníkem.

- **MK nestanovilo v Zásadách programu Regenerace ani v dalších podmínkách uvedených v rozhodnutích o poskytnutí příspěvku způsob výpočtu úspory z příspěvku, což je v rozporu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 66/1988 Sb.**

Z § 15 odst. 2 vyhlášky č. 66/1988 Sb. vyplývá, že v případě snížení skutečných nákladů na obnovu kulturní památky, které nedosáhly výše předpokládaných nákladů stanovených v rozhodnutí o poskytnutí příspěvku, se jedná o úsporu z příspěvku, která má být vrácena poskytovateli příspěvku. Zásady programu Regenerace ani

rozhodnutí o poskytnutí příspěvku nestanovily postup výpočtu úspory z příspěvku v souvztažnosti k dodržení nastavených závazných finančních podílů zúčastněných subjektů, což ovlivňuje správnost výpočtu případné úspory příspěvku a její následné vrácení poskytovateli. Tento postup vedl k chybnému výpočtu úspory, případně k jejímu nevrácení, což odporuje § 15 vyhlášky č. 66/1988 Sb. – stalo se tak např. v případě Jihočeského kraje.

– **MK nepostupovalo v souladu s odstavcem 8. části I. Zásad programu Regenerace, neboť v letech 2008 až 2010 schválilo statutárnímu městu Hradec Králové akci obnovy kulturní památky v celkové výši 965 000 Kč pod názvem *Palmová zahrada č.p. 275* s předem definovaným účelem jejího následného využití, jímž byl provoz kasina, společenského sálu a restaurace.**

Zásady programu Regenerace v odstavci 8. části I. stanoví, že příspěvky z programu se poskytují za účelem záchrany, zachování a zhodnocení památkových hodnot a na podporu oprav objektů, kde dochází k využití pro kulturně výchovnou nebo jinou veřejně prospěšnou činnost a kde budou provoz a údržba zajišťovány právnickou, popř. fyzickou osobou neziskového typu. Příspěvky poskytované z programu jsou přísně účelové, mohou být použity jen na úhradu prací zabezpečujících uchování souhrnné památkové hodnoty kulturní památky, nikoli na modernizaci a jiné úpravy prováděné v zájmu jejího vlastníka ani na práce investiční povahy.

V letech 2008 až 2010 byly na základě rozhodnutí MK poskytnuty statutárnímu městu Hradec Králové peněžní prostředky v celkové výši 1 390 000 Kč na poskytování příspěvků na obnovu kulturních památek. Magistrát města Hradec Králové na základě vydaných rozhodnutí o poskytnutí příspěvku poskytl na obnovu kulturní památky pod názvem akce *Palmová zahrada č.p. 275* v letech 2008 až 2010 celkem 965 000 Kč. Akce obnovy kulturní památky *Palmová zahrada č.p. 275* byla zaměřena na opravu štukové výzdoby, opravu podlahy, omítek, výměnu skleněné střechy, opravu mosazných prvků a mosazného zábradlí a opravu mramoru, na opravu mosazného zábradlí na schodišti ke galerii sálu, opravu střechy, opravu kazetového obložení pódia, opravu fasády a hydroizolaci a na opravu fasády v uliční části spolu s opravou a restaurováním pískovcových maskaronů. Vlastníkem kulturní památky je společnost s ručením omezeným, která jako využití kulturní památky po obnově uvedla v předložené žádosti pro rok 2008 „*restaurační provoz (casino)*“ a pro rok 2009 „*spol. sál s provozem baru a casina*“. Z fotodokumentace žádosti za rok 2010 vyplývá, že přízemí objektu je využíváno pro provoz podniku typu kasino a ostatní prostory jsou nabízeny k pronájmu.

Peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 965 000 Kč byly použity na obnovu kulturní památky i přesto, že v rekonstruovaných prostorách kulturní památky je v současné době provozováno kasino a tato skutečnost byla známa i před zahájením obnovy kulturní památky. Zároveň byly peněžní prostředky z programu Regenerace použity v zájmu vlastníka objektu a objekt neslouží pro kulturně výchovnou nebo jinou veřejně prospěšnou činnost, jak vyžaduje odstavec 8. části I. Zásad programu Regenerace, a provoz a údržba byly zajišťovány právnickou osobou, která není neziskovou osobou ve smyslu odstavce 8. části I. Zásad programu Regenerace.

- MK provedlo v kontrolovaném období celkem 32 kontrol na místě u jednotlivých akcí obnovy kulturních památek, což ve vztahu k celkovému počtu 1 847 provedených akcí obnovy kulturních památek v kontrolovaném období činí 1,73 % zkontrolovaných projektů.
- **V kontrolovaném období neprovádělo MK vyhodnocování společenské efektivity užití státní podpory z programu Regenerace, přestože použití kritérií samo definovalo a jejich povinné sledování zapracovalo do Zásad programu Regenerace.**

Jako kritéria společenské efektivity jsou uváděny v zásadách programu:

- záchrana hmotné podstaty nemovité kulturní památky a zachování historické urbanistické struktury MPR⁵ nebo MPZ⁶,
- účinnější působení památkových hodnot v prostorech vlastního objektu, jakož i ve vnitřním a vnějším obrazu MPR nebo MPZ,
- zachování charakteru a dosažení harmonie v působení historického prostředí MPR nebo MPZ jako urbanistického celku,
- zpřístupnění objektů kulturních památek veřejnosti, zlepšení přístupnosti objektů a míst v MPR nebo MPZ,
- vhodné využití, které je v souladu s památkovými a kulturními hodnotami objektu a s jeho sociálním a ekonomickým významem v minulosti a které přispívá i k využití potenciálu rozvoje území MPR nebo MPZ a celého města, popř. regionu,
- úspora veřejných prostředků širším zapojením soukromých finančních zdrojů vlastníků nebo uživatelů kulturních památek, zajištěním ekonomického provozu a využitím možnosti samofinancování.

MK provádí vyhodnocování programu Regenerace prostřednictvím vyhodnocení použitých peněžních prostředků a počtu schválených projektů v programu Regenerace ve výroční zprávě MK a souhrnné zprávě z programu. Použití kritérií nastavených v Zásadách programu Regenerace z těchto vyhodnocení nevyplývá.

- **Současně výše uvedená kritéria, která MK stanovilo pro vyhodnocování společenské efektivity užití státní podpory v Zásadách programu Regenerace, jsou obtížně ověřitelná, resp. nejsou stanovena kvantitativně nebo jiným jasně formulovaným způsobem a nemají nastaveny hodnotící parametry.**

B. Systémové nedostatky v programu UNESCO zjištěné u MK

- **Zásady programu UNESCO umožňují pořízení dlouhodobého majetku i přesto, že se jedná o neinvestiční dotaci. Zároveň neupravují možnosti dalšího využití takto pořízeného dlouhodobého majetku ve prospěch státu po ukončení projektu. MK schválilo projekt se zaměřením na virtualizaci a fotografické zpracování kulturních památek, v jehož rámci byl pořízen dlouhodobý majetek, přestože základním kritériem při výběru specificky zaměřených projektů ze strany MK mělo být vlastnictví potřebného materiálního vybavení. Současně MK umožnilo pořízený dlouhodobý majetek následně ponechat ve vlastnictví příjemce dotace.**

5 MPR – městská památková rezervace.

6 MPZ – městská památková zóna.

Zásady programu UNESCO stanovují, že neinvestiční dotace se poskytuje na úhradu nákladů nezbytných pro realizaci projektu, vymezují použití dotace na úhradu přímých a nepřímých nákladů a zároveň vymezují náklady, na které nelze dotaci poskytnout. Bližší specifikaci pořízení dlouhodobého majetku ze státního rozpočtu a jeho následné využívání ve prospěch státu Zásady programu UNESCO neřeší.

V kontrolovaném období bylo u projektu zaměřeného na virtualizační metody při ochraně a propagaci památek zjištěno, že za poskytnutou dotaci byl pořízen dlouhodobý majetek v celkové výši 159 548 Kč, což činilo 36,6 % z celkové poskytnuté dotace na projekt. Jednalo se o nákup PC sestavy, fotoaparátu, monitoru a objektivu. Údaje o nákupu materiálu byly MK známy z položkového rozpočtu projektu v předložené žádosti žadatele o poskytnutí dotace. Nakoupený dlouhodobý majetek po ukončení projektu zůstal ve vlastnictví vybraného příjemce dotace.

- **Vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu v programu UNESCO kvantitativně nebo jiným jasně formulovaným způsobem nestanovují dosažitelný parametr projektu. Zároveň tato rozhodnutí o poskytnutí dotace nevymezují závaznost Zásad programu UNESCO zpracovaných MK.**

Rozhodnutí o poskytnutí dotace nestanovuje závazný měřitelný parametr projektu. MK nezavazuje příjemce dotací k dosažení předpokládaného měřitelného výstupu z projektu. Rozhodnutí o poskytnutí dotace obsahuje povinné náležitosti v souladu s § 14 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., jako např. požadovanou částku, účel poskytnuté dotace nebo lhůtu, v níž má být účelu dosaženo. Zároveň je ale nutno konstatovat, že zásady programu UNESCO nebyly přílohou jednotlivých vydaných rozhodnutí a jejich závaznost nebyla stanovena ani v podmínkách rozhodnutí o poskytnutí dotace.

- V kontrolovaném období MK provedlo celkem 26 kontrol projektů prostřednictvím účasti na prezentacích, pracovních dnech, konferencích, výstavách nebo vernisážích se zaměřením na věcnou stránku jednotlivých projektů, což činí 28,89 % z celkového počtu schválených projektů. Kontroly zaměřené na použití dotace především z hlediska hospodaření s dotací nebyly v kontrolovaném období prováděny.
- **Od zahájení programu v roce 2008 nestanovilo MK způsob vyhodnocování přínosů a hodnotících kritérií poskytnuté podpory v rámci programu UNESCO. Vzhledem ke skutečnosti, že MK nevymezilo hodnotící kritéria ani parametry pro vyhodnocování celkového přínosu v programu (výše čerpaných peněžních prostředků činí cca 35 mil. Kč), nebyl celkový přínos programu od jeho zahájení v roce 2008 vyhodnocován.**

MK hodnotí konkrétní podpořené projekty v příslušném roce po věcné stránce, z hlediska jejich propagace a přínosu nebo dodržení podmínek a termínů stanovených v rozhodnutí o poskytnutí dotace. Vyčerpaná výše peněžních prostředků je vyhodnocena prostřednictvím výroční zprávy MK nebo souhrnné zprávy z programu.

C. Nedostatky zjištěné u příjemců státní podpory z programu Regenerace

- V návaznosti na systémové nedostatky odhalené u MK byly zjištěny u příjemců podpory skutečnosti, které prokazují nejednotnost systému poskytování příspěvků na obnovu kulturních památek:
 - Město Planá, město Velké Meziříčí a město Chrudim použily jako formu poskytnutí příspěvku na obnovu kulturních památek jejich vlastníkům smlouvy o poskytnutí příspěvku, smlouvy o poskytnutí dotace nebo další právní tituly, které prováděcí vyhláška č. 66/1988 Sb. neumožňuje použít.
 - Město Jindřichův Hradec, město Město Touškov, Jihočeský kraj a statutární město Hradec Králové v rozhodnutích o poskytnutí příspěvku vlastníkům kulturních památek uváděly v poučení: „*Na toto rozhodnutí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení*“. V takových rozhodnutích chybí jednoznačné stanovení procesních pravidel a informace o tom, v jakém rozsahu platí správní řád či jiný právní předpis obsahující procesní pravidla.
 - Jihočeský kraj ve třech případech akcí obnovy kulturní památky nesprávně provedl výpočet úspory příspěvku dle § 15 odst. 2 vyhlášky č. 66/1988 Sb. V jednom případě se jednalo o nevrácení úspory z příspěvku v celkové výši 170 287 Kč a ve dvou případech o výpočet úspory příspěvku v nesprávné výši 28 256 Kč místo správné výše úspory 39 906 Kč. V případech, kdy byly skutečné náklady nižší než celkové náklady stanovené v rozhodnutí o poskytnutí příspěvku, provedl Jihočeský kraj pouze přepoččet finančních podílů všech subjektů zúčastněných na akci obnovy kulturní památky a snižoval nastavené závazné podíly i vlastníkům kulturních památek.
- V rámci financování a realizace jednotlivých akcí obnovy kulturních památek byly zjištěny tyto nedostatky:
 - **Město Tábor v letech 2008 a 2009 neoprávněně použilo peněžní prostředky ze státního rozpočtu v celkové výši 3 065 000 Kč (v roce 2008 ve výši 1 515 000 Kč a v roce 2009 ve výši 1 550 000 Kč) za účelem financování celkem pěti akcí obnovy kulturních památek, čímž porušilo rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.** Město Tábor nezajistilo dodržení podmínek stanovených v rozhodnutí MK, neboť poskytlo vlastníkům kulturních památek příspěvky, aniž mělo doloženo, že byly splněny podmínky finanční spoluúčasti dotčených subjektů. Město Tábor při finančním vypořádání poskytnutých příspěvků nezajistilo dodržení finančních podílů jednotlivých subjektů a zároveň nedoložilo doklady prokazující proplácení finančních prostředků zhotoviteli díla.
 - Statutární město Mladá Boleslav nepostupovalo v letech 2008 až 2010 v souladu s podmínkami rozhodnutí o poskytnutí příspěvku v programu Regenerace, neboť poukázalo příjemcům příspěvky v celkové výši 1 495 000 Kč před předložením dokladů o vyčerpání závazných finančních podílů příjemce a města. Současně neověřilo, zda příjemci čerpají příspěvek z programu po uhrazení vlastního podílu a podílu statutárního města Mladá Boleslav. Vyúčtování poskytnutého příspěvku statutární město Mladá Boleslav převzalo od příjemců i přesto, že příjemci samostatně neoznačili doklady vztahující se k pracím, na

které byl poskytnut účelový finanční příspěvek. Účel obnovy kulturní památky byl dodržen.

- Město Planá nepostupovalo v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., neboť u dvou akcí obnovy kulturních památek v roce 2009 poskytlo příspěvek v celkové výši 4 398 429 Kč vlastníkovi kulturních památek před předložením všech faktur za provedené práce související s obnovou kulturní památky. Účel obnovy kulturní památky byl dodržen.
- **Město Mladá Boleslav a město Tábor neprováděly v kontrolovaném období dostatečnou veřejnosprávní kontrolu dle § 9 odst. 2 zákona č. 320/2001 Sb.⁷, neboť neprověřovaly dodržování podmínek a postupů stanovených v jednotlivých rozhodnutích.**
- **V kontrolovaném období nebylo ze strany územních samosprávných celků vybraných ke kontrole prováděno vyhodnocování společenské efektivity užití státní podpory za použití kritérií uvedených v Zásadách programu Regenerace.**

Příjemci podpory prováděli vyhodnocování státní podpory z programu Regenerace prostřednictvím anketních dotazníků předkládaných Ministerstvu kultury nebo v rámci aktualizace městských programů regenerace. Z předložených dokladů nevyplývá použití nastavených kritérií společenské efektivity uvedených v Zásadách programu Regenerace.

III. Shrnutí

Kontrola u MK byla zaměřena na systém poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků v rámci programu Regenerace a programu UNESCO. U příjemců státní podpory bylo prověřeno dodržování účelu a podmínek stanovených poskytovatelem, včetně dodržování souvisejících právních předpisů.

Oba kontrolované programy charakterizoval výrazný převis poptávky nad nabídkou z pohledu objemu požadované státní podpory vůči disponibilním peněžním prostředkům vyčleněným na jejich financování v rozpočtu kapitoly MK. Vyčleněné zdroje postačovaly v kontrolovaném období k pokrytí potřeb žadatelů v programu Regenerace v rozmezí 10 až 13 % a v programu UNESCO v rozmezí 31 až 49 %.

Při kontrole programu Regenerace byly zjištěny nedostatky u MK upozorňující na celkovou nejednotnost systému poskytování peněžních prostředků ve vztahu mezi MK jako poskytovatelem, územními samosprávnými celky jako příjemcem podpory a vlastníky kulturních památek. Nejednotnost systému vyplývá především ze zjištění u poskytovatele podpory, odhaleny byly např. tyto skutečnosti:

- poskytování podpory na obnovu kulturních památek i jinou formou, než umožňuje zákon č. 20/1987 Sb., a to podle zákona č. 218/2000 Sb.,
- nestanovení způsobu výpočtu úspor z příspěvku dle prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.,

7 Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.

- nedostatečná metodická opatření upravující způsob poskytnutí příspěvku vlastníků kulturních památek formou rozhodnutí o poskytnutí příspěvku,
- podpora obnovy kulturní památky s předem definovaným účelem a v zájmu vlastníka v rozporu se Zásadami programu Regenerace,
- nedostatečné vyhodnocování společenské efektivity užití státní podpory za použití kritérií stanovených v Zásadách programu Regenerace a jejich obtížná ověřitelnost v průběhu realizace programu.

U příjemců podpory byly zjištěny nedostatky v realizaci systému poskytování příspěvků vlastníků kulturních památek, v oblasti předkládání podkladů pro finanční vypořádání příspěvků, porušení rozpočtové kázně z důvodu nedodržení podmínek uvedených v rozhodnutí MK, v oblasti výkonu veřejnosprávní kontroly a ve způsobu vyhodnocování efektivity státní podpory.

Nejzávažnějším zjištěním u příjemců podpory bylo použití peněžních prostředků z programu Regenerace v celkové výši 965 tis. Kč určených na obnovu kulturní památky v rámci akce *Palmová zahrada č.p. 275*. Vlastník kulturní památky v žádosti o poskytnutí příspěvku deklaroval jako účel využití kulturní památky provoz kasina, které v současné době v objektu skutečně provozuje. Dalším významným zjištěním bylo pochybení města Tábor, které proplatilo vlastníku kulturní památky příspěvek na obnovu v celkové výši 3 065 tis. Kč, i když nemělo doloženo průkaznými doklady skutečné plnění a vyhotovení plánovaných prací.

Systémové nedostatky zjištěné při kontrole byly obdobného charakteru jako zjištění z kontrolní akce NKÚ č. 99/19 – *Prostředky státního rozpočtu poskytnuté na Program regenerace městských památkových rezervací*. Z porovnání výsledků provedených kontrol vyplývá, že zjištěné nedostatky nebyly dosud odstraněny. Vzhledem ke zjištěným systémovým nedostatkům je nezbytné novelizovat Zásady programu Regenerace.

V rámci programu UNESCO byly zjištěny nedostatky především u MK, a to v oblasti nestanovení podmínek v Zásadách programu UNESCO pro pořízení dlouhodobého majetku a jeho další využití ve prospěch státu, vymezení závaznosti vydaných Zásad programu UNESCO, nastavení způsobu vyhodnocování přínosů a hodnotících kritérií při hodnocení programu nebo stanovení měřitelných parametrů projektů v rozhodnutích o poskytnutí dotace.